

Hög tid för moraliska politiker

Allt oftare under senare tid har jag funderat över om det är så att vi politiker har en annan syn på moral och etik än andra människor. Hur kan VD:n för ett företag sitta i en politisk nämnd och gynna sitt eget företag? Hur kan en minister ständigt undvika debatt i en svår fråga genom att bli "sjuk"? Hur kan ett kyrkoråd ägna timmar åt personintriger istället för att diskutera mål och annat viktigt?

Borde inte vi med förtrouendeuppdrag försöka vara "goda människor" och bli föredömen värda att se upp till! Vi borde prioritera att stanna upp och prata med grannen i tio minuter fastän tiden är knapp, skänka pengar till något välgörande ändamål och kanske plantera ett träd i regnskogen framför mycket annat som vi gör! Jag tror att detta är enda sättet att öka intresset och förtroendet för oss politiker inför framtiden.

*Kristina Axén-Olin
Moderat kommunal-
politiker i Stockholm*

Minskade möjligheter att stödja balterna

Bo Hugemarks inlägg i SVT 4/96 är tankeväckande. Hans engagemang för baltarnas sak går heller inte att ta miste på. Bo menar emellertid att de moderata argumenten mot svensk nedrustning är otydliga och hävdar – som jag läser det – att svenskt stöd till de baltiska länderna fungerar lika väl med som utan nedskärningar. Så är enligt min mening inte fallet. Visserligen förblir "vår möjlighet att stödja baltarnas självständighet" teoretiskt oförändrad efter socialdemokraternas och centerns nedrustning. Men, i praktiken minskar möjligheterna att utan styrkeposition arbeta för stabilitet och säkerhet i närområdet.

Perssons paradox är att regeringen, samtidigt som den nedrustar, höjer den politiska profilen i Östersjöområdet. Det går inte att komma ifrån att detta minskar Sveriges handlingsfrihet och gör oss till en svagare säkerhetspolitisk aktör, alldeles oavsett platsen i säkerhetsrådet. Försvaret är inte bara till mot väpnat angrepp, utan måste kunna användas som ett flexibelt instrument också i fred och kris. Den ofullständiga bild av den militära förmågans betydelse som förenar svensk militär ortodoxi, UD och det svenska politiska etablissemanget måste alltså kompletteras. Försvarsförmåga har betydelse oavsett om

kriget står för dörren eller inte.

Ett mindre och svagare försvar påverkar direkt våra möjligheter att stödja baltarnas strävanden att bygga upp sina egna försvar. Färre och sämre övade svenska officerare kombinerat med färre utbildade soldater minskar rekryteringsgrunden för fredsfrämjande insatser, inte bara i Baltikum. Och regeringens neddragningar av anslagen till internationella insatser rimmar illa inte bara med strävandena att stödja de baltiska länderna.

Slutsatsen blir att visst kan vi uttala stöd oavsett vår militära styrka. Däremot kan vi inte varken spela samma politiska roll eller lägga kraft bakom orden utan denna förmåga.

Såväl Bo Hugemark som Nils Andren ställer frågor om NATO. Båda bör besvaras med intresse och öppenhet. Men kanske inte idag. Mest akut är frågan om Sverige skulle gynna de baltiska ländernas hett efterlängtade anslutning till NATO bäst utanför eller innanför organisationen. I EU tror vi att vårt medlemskap är en viktig förutsättning för att plädera för deras. Det är inte heller givet att parallellen med Finland är given som den var vid Sveriges beslut att stå utanför NATO, bland annat av hänsyn till det tryck Finland då förväntades utsättas för av Sovjetunionen.

*Henrik Landerholm
riksdagsman (m)*

Bo Hugemark svarar:

Balterna kan behöva militärt stöd av Sverige

Nej, jag tycker naturligtvis inte att man kan stödja Baltikum lika bra om man har ett svagt försvar som om man har ett starkt. Snarare att man stödjer Baltikum lika dåligt med ett starkt försvar som med ett svagt, om man inte vill använda det till stöd.

Det duger inte längre att gå som katten kring het gröt i frågan om säkerhetsgarantier till Baltikum. Visst, fredliga nätverk och mjuk säkerhet och främjande av demokratin i Ryssland etc i all ära men vem kan uteluta att balterna i en nära framtid kan behöva hård säkerhet. I många lägen kan svenskt-finskt stöd vara tillfyllest. I andra behövs NATO, som dock är ovilligt för tillfället.

Ingemar Dörfer hävdar i sin nyutkomna bok *Sverige är inte neutralt längre* (Timbro) att ett svenskt-finskt NATO-medlemskap skulle betyda ett slags utsträckt avskräckning även över

Baltikum. Jag delar den uppfattningen men skulle nog för säkerhets skull vilja se parallella processer där vi samtidigt med NATO-inträdet bildade någon slags nordisk filial, innehållande Baltikum.

En annan idé har framförts av Uffe Ellemann-Jensen, nämligen att via WEU lotsa in baltstaterna i ett västligt säkerhetssystem. Fast då får man nog ha litet is i magen till EU:s medlemskapskriterier är uppfyllda.

Får jag passa på att rätta ett korrekturfel i min artikel i SvT 4/96: åttonde ordet från slutet skall vara MEN. Annars blir meningen rätt obegriplig.

Bo Hugemark
Redaktionen för Svensk
Tidskrift

Dråpslag mot den fria utbildningen

Regeringen planerar ännu ett dråpslag mot den fristående utbildningen. Vid årsskiftet kommer "kommersiella utbildningstjänster" att momsbeläggas.

Jag arbetar på RMI-Berghs Reklam och Marknadsföringsinstitut, en skola med betydande verksamhet inom yrkesutbildning. Vi har totalt cirka 1.200 elever per år. Vi är ett aktiebolag. Vi måste gå ihop ekonomiskt. Helst skall vi kunna visa ett överskott så att vi kan investera i utveckling av utbild-

ningar och i teknisk utrustning. I den meningen är vi naturligtvis kommersiella. Hur skulle vi annars kunna driva en verksamhet?

Mer än hälften av våra elever betalar med egna, skattade pengar. Säg att en elev betalar 50.000 kronor i studieavgift. För att göra det måste han med 50 procents marginalsatt tjäna det dubbla, det vill säga 100.000 kronor. Arbetsgivaren betalar utöver detta 32.000 kronor i sociala avgifter. Varje gång en elev betalar 50.000 kronor får stat och kommun 82.000 kronor. Med mervärdesskatten kommer den synliga studieavgiften att öka till 62.500 kronor. "Studieavgiften" till det allmänna kommer att öka till hela 115.000 kronor. Av de totala kostnaderna på 165.000 kronor kommer alltså mindre än en tredjedel att gå till skolan, medan mer än två tredjedelar går till stat, kommun och landsting.

Med den kalkylen skall RMI-Berghs och alla andra skolor som betraktas som "privaträttsliga subjekt" konkurrera med de offentlig-rättsliga subjektens "gratisutbildningar". Att använda ordet konkurrensneutralitet i mervärdesskattefrågan är närmast ett hån mot alla människor som av olika skäl valt att studera på fristående skolor, oftast parallellt med sitt ordinarie arbete.

Förslaget om att momsbelägga utbildningstjänster är utformat som en ren

straffskatt på fristående utbildningar. Det visar att regeringen inte har insett att det finns ett behov av konkurrens och nytänkande även inom utbildningsområdet. Allt socialdemokraternas prat om utbildningssatsningar, kunskapsamhälle och livslångt lärande är bara tomma ord.

Tore Nordlinder
VD och rektor för RMI-
Berghs Reklam och
Marknadsföringsinstitut AB.

90-talets kurslitteratur

I SvT 3/96 kritiserar Gunnar Palm den verklighetsbeskrivning som ges i en lärobok som Natur och Kultur gav ut på 1970-talet. Själv studerar jag statskunskap vid Uppsala Universitet nu på 1990-talet. Sedan en tid tillbaka har en bestämmelse införts som innebär att vi studenter, som ett komplement till de traditionella läroböckerna, skall erbjudas alternativ feministisk kurslitteratur.

I min hand har jag ett kapitel ur en bok som är författad av Carole Pateman och som heter *The Disorder of Women*. Kapitlet handlar om kvinnor och demokrati. I detta kan man bland annat läsa följande:

"For feminists, democracy has never existed: women have never been and still are not admitted as full and

equal members and citizens in any country known as a 'democracy'."

"The history of the development of the capitalist organization of production is also the history of the development of a particular form of the sexual division of labour (although this is not the history to be found in most books)."

"Feminist deny the liberal claim that private and public life can be understood in isolation from each other".

"However, one of the most important consequences of the individualization of liberal individualism and the establishment of universal suffrage has been to highlight the practical contradiction between the formal political equality of liberal democracy and the social subordination of women, including their subjection as wives within the patriarchal structure of the institution of marriage."

Vad säger man om sådant? Tack, Carl Tham!

Maria Rankka
Studerande